



Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.250.2025
Warszawa, 24 września 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 10436 Pana Posła Jarosława Sachajki
w sprawie skandalicznego zaniechania pomocy dzieciom - ofiarom gwałtów i przemocy.

Ad 1

Zasady funkcjonowania oraz udzielania dotacji ze środków Funduszu Sprawiedliwości określają przepisy. Do podstawowych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie Funduszu Sprawiedliwości w tym zakresie zalicza się ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2025 r., poz. 911), ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości (Dz.U. z 2024 r., poz. 1605 z późn. zm., dalej: rozporządzenie).

Obecnie, po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (Dz.U. poz. 1715), dotacje z Funduszu Sprawiedliwości mogą być udzielane:

- a) jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych w drodze naboru wniosków (§5 rozporządzenia),
- b) jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w drodze otwartego konkursu ofert (§12 rozporządzenia).

Ogłoszenia o naborze wniosków i konkursie ofert publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej. Ogłoszenie określa m.in. rodzaj zadań powierzonych do realizacji, podmioty uprawnione do aplikowania o środki z Funduszu Sprawiedliwości, wysokość dotacji przeznaczonej na realizację zadań, terminy i warunki realizacji zadania, kryteria oceny ofert oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne kryteria, wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku/oferty. Złożone wnioski/oferty poddawane są ocenie formalnej i merytorycznej. W oparciu o wnioski/oferty, które w procedurze oceny uzyskały największą liczbę punktów zawierane są umowy dotacji.

W obecnym stanie prawnym jedynym trybem udzielenia dotacji ze środków Funduszu Sprawiedliwości jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych jest konkurs ofert, mający charakter otwarty i konkurencyjny. Nie ma możliwości uznaniowego przyznawania dotacji przez Ministra Sprawiedliwości.

Jak wspomniano, ze środków Funduszu Sprawiedliwości udzielane są dotacje celowe na realizację zadań, o których mowa w ustawie¹ a Dysponent Funduszu Sprawiedliwości nie ma możliwości przekazania dotacji na rzecz konkretnego podmiotu/konkretnej grupy podmiotów innych niż wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert. Takie działanie stałoby w sprzeczności z przepisami prawa, które nie dopuszczają udzielania ze środków Funduszu Sprawiedliwości dotacji podmiotowych.

Mając na uwadze powyższe nie ma możliwości przekazania ze środków Funduszu Sprawiedliwości bezpośredniego wsparcia finansowego dla istniejących Centrów Pomocy Dzieciom.

¹ Zob. art. 43 § 8 *Kodeksu karnego wykonawczego*, zawierający zamknięty katalog zadań, które mogą być finansowane ze środków Funduszu Sprawiedliwości.

Minister Sprawiedliwości – Dysponent Funduszu Sprawiedliwości 27 lipca 2025 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym oraz udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na 2026 rok. Możliwość składania ofert w ww. konkursie uruchomiono 1 września 2025 r. a szczegółowe informacje dotyczące konkursu dostępne są na stronie internetowej Funduszu Sprawiedliwości:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/ogloszenie-o-otwartym-konkursie-ofert-nr-12025-na-powierzenie-realizacji-zadan-ze-srodkow-funduszu-sprawiedliwosci>

Maksymalna pula dotacji na 2026 r. wynosi 120 000 000,00 zł. W przypadku planowanego otwartego konkursie ofert z obszaru pomocy postpenitencjarnej zakłada się, że maksymalna pula dotacji na 2026 r. wyniesie 9 222 480,00 zł.

Prowadzone są prace nad uruchomieniem w 2025 r. kolejnych otwartych konkursów ofert, obejmujących powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Sprawiedliwości w zakresie pomocy postpenitencjarnej oraz powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Sprawiedliwości w zakresie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem – prowadzenie całodobowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym.

Ad 2

Dysponent Funduszu Sprawiedliwości dostrzega potrzebę zapewnienia systemowych rozwiązań, które pozwolą na profesjonalne i celowe świadczenie pomocy skierowanej do tej grupy społecznej (dzieci, młodzież). Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości jest państwowym funduszem celowym, którego podstawowym celem jest pomoc pokrzywdzonym, świadkom oraz osobom im najbliższym, niezależnie od wieku.

Realizacji tego celu służy m.in. Ogólnopolska Sieć Pomocy Pokrzywdzonym, w której z pomocy mogą korzystać pokrzywdzeni przestępstwem, również dzieci i młodzież. Lista punktów tworzących Sieć, znajdujących się także na terenie województwa śląskiego, dostępna jest pod adresem: <https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/pl/znajdz-osrodek-pomocy/>. Placówki Ogólnopolskiej Sieci Pomocy Pokrzywdzonym znajdują się na terenie całego kraju.

Ad 3

Ogłoszone w 2024 r. konkursy na wsparcie miejsc przyjaznych dla dzieci i młodzieży stanowiły pierwszy etap likwidowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości luk w obszarze wspierania tych grup społecznych ze środków Funduszu Sprawiedliwości i zmierzały do utworzenia ośrodków wsparcia dla dzieci i młodzieży pokrzywdzonej przestępstwem, w tych lokalizacjach, gdzie dotychczas nie funkcjonowały podobne placówki. Postanowienia konkursowe ograniczające możliwość udziału w konkursie jednostkom nienależącym do sektora finansów publicznych wynikały z przepisów prawa powszechnie obowiązującego i nie były skonstruowane w sposób wykluczający podmioty realizujące zadania o podobnym profilu.

Ad 4

Dzięki środkom Funduszu Sprawiedliwości funkcjonuje Ogólnopolska Sieć Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem, o której wspomniano wyżej.

W okręgowych ośrodkach i lokalnych punktach tworzących Ogólnopolską Sieć świadczona jest pomoc wszystkim pokrzywdzonym przestępstwem, którzy zgłoszą się po pomoc, niezależnie od wieku. Obok pomocy osoby pierwszego kontaktu, w punktach sieci świadczona jest m.in. pomoc prawna, pomoc psychologiczna i psychiatryczna.

Ad 5

Zasady funkcjonowania oraz udzielania dotacji ze środków Funduszu Sprawiedliwości określają przytoczone wyżej przepisy, które nie przewidują innego niż konkursowy trybu przyznawania dotacji ze środków Funduszu. Przepisy nie przewidują możliwości

„doraźnego, nadzwyczajnego lub bezkonkursowego” przyznawania środków z Funduszu Sprawiedliwości.

Ad 6

Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje obecnie międzynarodowy projekt partnerski pt.: „Wzmocnienie reakcji na przemoc wobec dzieci poprzez lepiej poinformowaną politykę i zwiększony potencjał instytucjonalny” z udziałem National Authority for the Protection of Children Rights and Adoption (Autoritatea Națională Pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție) w Rumunii oraz UNICEF. Projekt ten finansowany w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego (TSI) ze środków Komisji Europejskiej przyczynić się ma do poprawy bezpieczeństwa dzieci w Polsce i Rumunii poprzez wzmocnioną reakcję władz na zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci.

Planowanymi działaniami w ramach projektu mają być m.in. kompleksowe mapowanie usług w Polsce dla dzieci-pokrzywdzonych przemocą, ocena ram prawnych i ocena potencjału w celu sporządzenia mapy dostępności, zasięgu, rozmieszczenia geograficznego, specjalizacji i dostępności istniejących usług i struktur zapewniających wsparcie dla dzieci będących pokrzywdzonymi przemocą. Przeanalizowane zostaną również różne modele koordynacji i finansowania usług dla dzieci. W wyniku tego działania w tym przeprowadzenia analizy i przeglądu prawnego w zakresie oceny prawnych możliwości multidyscyplinarnej współpracy między różnymi sektorami i instytucjami, ich ról i obowiązków ma powstać raport analityczny, który będzie stanowił podstawę dla wypracowania standardów planowanych do wdrożenia dla Centrów Pomocy dla Dzieci/Barnahusów jako ogólnokrajowego rozwiązania wspierającego dzieci pokrzywdzone przemocą, ze szczególnym naciskiem na opracowanie zaleceń dotyczących zmian prawnych i budowania potencjału odpowiednich specjalistów.

Dodatkowo w celu zidentyfikowania dobrych praktyk UE do ewentualnej adaptacji w Polsce, planowana jest realizacja przeglądu dobrych praktyk dotyczących sposobów zintegrowanego i interdyscyplinarnego reagowania w państwach członkowskich UE na przypadki przemocy wobec dzieci. Przegląd ten będzie stanowił podstawę do

wypracowania najlepszego modelu dla usług systemu reagowania na przemoc wobec dzieci w tym tworzenia stabilnej interdyscyplinarnej sieci Centrów Pomocy Dzieciom. Bezpośrednim rezultatem działań projektowych ma być opracowanie zestawu zaleceń/rekomendacji obejmujących m.in. obszary zarządzania, koordynacji i podejścia multidyscyplinarnego, prawodawstwa, mechanizmów finansowania, usług reagowania, stosowanych narzędzi, rodzajów zatrudnionego personelu oraz jego umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, potrzeb w zakresie rozwoju zawodowego, ciągłej oceny i monitorowania co pozwoli na ukierunkowanie dalszych prac w zakresie opracowania podstaw prawnych i organizacyjnych funkcjonowania Centrów Pomocy dla Dzieci typu barnahus w Polsce.

Obecnie w wyniku procedury konkursowej ogłoszonej i przeprowadzonej przez UNICEF, wyłoniony został wykonawca zadania polegającego na przeprowadzeniu mapowania usług dostępnych w Polsce dla dzieci pokrzywdzonych przemocą. Teraz, na zlecenie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, realizowana jest kompleksowa analiza obejmująca również ocenę ram prawnych oraz potencjału i kompetencji profesjonalistów świadczących pomoc dzieciom. Zakończenie prac planowane jest na luty 2026 roku.

Niezależnie od powyższego Ministerstwo Sprawiedliwości bierze udział w projekcie Rady Europy i Komisji Europejskiej „Wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku”. Celem projektu jest wzmocnienie ochrony dzieci uczestniczących w procedurach prawnych.

Ponadto przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości zasiadają w Komitecie Lanzarote (tj. Komitet Stron Konwencji o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych).

W ramach ostatniego posiedzenia plenarnego członków Komitetu, które miało miejsce w dniach 2-3 lipca 2025 r. polski przedstawiciel został wybrany jako obserwator do prac Komitetu ekspertów ds. dostępu do wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom poprzez usługi wielodyscyplinarne i międzyinstytucjonalne (ENF-JUS), którego jednym z zadań jest wypracowanie Projektu zalecenia Rady Europy w sprawie

wielodyscyplinarnych i międzyinstytucjonalnych usług na rzecz wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom, zawierającego wytyczne operacyjne, mającego na celu promowanie i wspieranie tworzenia standardowych i wysokiej jakości wielodyscyplinarnych i międzyinstytucjonalnych usług w celu zapewnienia dzieciom prawa do skoordynowanych, bezpiecznych usług i dostępu do wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom.

Ad 7

Na terenie kraju funkcjonują okręgowe ośrodki i lokalne punkty Ogólnopolskiej Sieci Pomocy Pokrzywdzonym, w której z pomocy mogą korzystać pokrzywdzeni przestępstwem, niezależnie od wieku, co wskazano wyżej.

Ponadto do dyspozycji pokrzywdzonych przestępstwem pozostaje całodobowa linia pomocy pokrzywdzonym. Korzystając z infolinii można anonimowo uzyskać informacje o możliwości pomocy, szybką poradę psychologiczną lub prawną oraz umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu w Polsce. Linia działa całą dobę. Z linią można skontaktować się:

- a) przez telefon – pod numerem +48 222 309 900,
- b) mailowo – pod adresem info@numerosos.pl,
- c) przez czat i wideorozmowę – na stronie numerosos.pl.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/